

Švýcaři.

Wladislaw Wajszel Jan Ostein

Zijete-li na hranicích tří různých států a zajímáte-li se poněkud o studii fyziognomie, poskytnou vám Bregeho opravdu rozdílné a zajímavé materiály. Jsou to Němci, Švýcaři, sousedci v těch místech a naši Hříst kantonom svatohavelským a spenzelským, ale jaci to jiní Němci než Švábové neb Alemáni, Bavoři, Vrtemberkové, Bádeňáci a Vorarlberčané!

Kdežto tvář Švábů vyznačuje se okrouhlými tvary, jest obličej Švýcarů podlouhlý, blava obyčejně malá, ostře rýsovaných tůh, tenkého, vřobnatého nosu. Postavy jsou nevyšoké, celkem menší než prostřední, neširokých ramen, sporých vousů na bradě a malých knírků.

Jsou ovšem výjimky, jako u každé rasy lidské. Jednu takovou a to kardinální výjimku, tvoří kapitán švýcarského parafku na bodamském jezere. Maršálov zjev. Vysoký, širokoramenný, plně ramenné tváře a jeho tmavý vous záviděl by mu mnohý ruský mužik. Pisatel těchto řádků upozorňuje laskavě čtenáře, kteří snad někdy po bodamském jezere jeli a zajímavé té postavy si všimli, že je to právě výjimka. Druhou takovou postavu nenašel v obou kantonech, svatohavelském a spenzelském, nikde.

Dívky nejsou pěkné, darmo hle dáte u nich ladný vzhled; obličje nepravdělné, nejmenší, takový divčí obličje, jakých v pražských ulicích vidíte na sta, je tu vzácností. A pak ta hrozná řeč, ta okrutná řeč! Nevím, jak zní z úst Švýcarů melodická vlastina a plynná lehká francouzina, ale němčina hrozná. Mají vlastní řeč, řeč švýcarskou a mluví jí vše, od pasáka na Alpách, až do bohatého továrníka nebo úředníka a i tehdy, kdy se namáhají mluvití správnou němčinou, poznáte na prvním slově Švýcara. Protahují slova do nekonečna, sekaří je a ukončují originálním způsobem.

Volné, nebetyčné Alpy a zřezání státní vychovaly ve Švýcarovi pravého demokrata. Čtrnáctiletý kloučovník potkáje vás, pozdraví vás svým Grüssi! ale nese hlavu hrdě vzhůru u vědomí toho, že je svobodným občanem. Neboť v té příčině působí i švýcarské výtečné školy, většinou dětem demokratické zásady, volné myšlenky a národní hrdost.

Švýcar je hrd na svou zemi; ale není to hrdost plemenná, hrdost Němce proto, že je Němcem, Italian, že je Italianem, Francouze, že je Francouzem; všichni jsou hrdi na to, že jsou švýcarskými občany.

A tato hrdost leží majetkem stavů privilegovaných; vozka či dřevař ve své modré plátěné kyti vypráví vám v hospodě veřejně, že on je právě takovými právy obdařen, jako nějaký milionář v Curychu nebo v Bernu, že volí právě tak do spolkové rady, a že před úřady je roven každému.

Tato státní svoboda a rovnost nedala vytvářeti se kastám jako u nás a více ještě v Německu. Malý sedlák nebo dělník nesmeká hluboko klobouk před bohatcem, jedoucím v nádherném kočáře, pozdraví jej právě tak nenuceně a kardinálně, jako svého souseda a ten bohatč neklýve blahosklonně hlavou, opětuje pozdrav, jakoby jej rovný jemu pozdravil.

Německé Švýcarsko je země blahobytu. Vidíte to na vesnicích. Rozkošné domky, dřevěné, jichž různé ty stavitelské stvůry jinde pod jménem "švýcarských domků" stavěné jsou chabou imitací, domky jako z cukru, veselé, čisté a vzdušné, dosvědčují, že lidé, jež v nich žijí, nezápásí s bídou. Široké, spofádané silnice spojují i nejoblehlejší vesnice s městy a dráh jest všude plno.

Ovšem, přinesou jim cizinci hrůsu peněz. Libry šterlinků a ruské

rubly, přeměněné na franky, jsou elatým deštěm do švýcarských kapes. Krásná a nádherná města jako Lucerna, Rugaz, Tarasp a mnohá jiná děkují za svůj vzhled jen cizincům.

Polní hospodářství ve Švýcarsku má význam jen potud, pokud se týče chovu dobytka. Netřeba mluvit o sřařství, kdyby se všichni ten sřr, jenž se jí podle jména "švýcarský", fabrikoval ve švýcarsku, musila by býti celá země jedinou alpa, na níž pasou se nesčetné davy krav a veškeré obyvatelstvo musilo by se zabývatí zpracováním mléka.

Švýcaři jsou veselí. Jdete-li v neděli po silnici, potkáváte vesnické dívky a hochy po skupinách se procházející a zpívající své písně. Písně snad jsou pěkné, ale zpívají neuměle. Zmohou se na nějaký jodler, však intonací jsou velmi špatní. A což pak hudba! Zabloudil jsem na potulce do městečka Rheinecku. V sále hospody, kam jsem zašel, byla muzika a neopomenal jsem, podívatí se tam. Asi dva klarineti, harfa, basa a housle vřzaly žalostně valčík zcela mi neznámý a při tom točilo se velmi nemotorně několik párů. Musím k naší chvále doznati, že na našich venkovských muzikách jinak se hraje a jinak taneuje!

Hospody jsou útulné, čisté, pohodlné, švýcarské hospodářství vyznačují se vzácnou zdvořilostí, již si osvojili stykem s cizinci. Dají si ovšem tu zdvořilost zvláště zaplatiti.

Všude procházejíce touto krásnou a milou zemí, všude cítíte volnost, nenucenost, demokratické sebevědomí a inteligenci.

Vorarlberčané nemají Švýcary rádi. Cítí to asi dobře, že mají tuto převahu nad nimi, že už se více ve školách, obchodujíce s nimi (a to velmi mnoho), chovají se k nim jako opovrhlivě i hrubě. Ale chytrý Švýcar usmívá se ironickým, sotva znatelným úsměvem kol tenkých rtů a zastrkává vydělané franky do kapsy.

Kdo chce šest milionů franků?

Nár. Listy pší: Za našich drahých časů jest to již hezká "pomoc", a doufejme, že se přihlásí více interesentů, kteří by si dali snad po delším nadehnutí říci a přijali by sumu výše uvedenou. Nic snažšího na to, a my ochotně jim posloužíme zcela nezištně veškerými dosud známými podrobnostmi i navedením, jak k penězům dotyčným se dostati, a sice tím spíše, poněvadž muž, na něhož ščěstěna tak neočekávaně se poušmála a jemuž vsypati chtěla do klínu celý ten dojísta velmi slušný poklad — odmítl. Mužem tím není nikdo jiný, než známý pražský rytec pan K. Pátek, jehož došel onedhdy z Španělska dopis, psaný velmi zloběně obchodním písemem a v německém jazyce, následujícího znění: "Vojenský žalář v Madridě, 29. dubna 1895. Ctěný pane! Neočekávaně udalost životní nutkají mne k tomu, abych Vám odhalil důležité tajemství, od něhož závisí osud mé milé rodiny a jež dotýká se našich vzájemných poměrů majetkových. Roku 1891, kdy jsem byl bankéřem v Janově, byl jsem nucen k tomu, abych v okolí Vašeho sídelního města (rozumě: Prahy! v místě, které blíže Vám označím hned po obdržení Vaš et. odpovědi, zakopal sumu šesti milionů franků v cenných papírech, a zároveň abych deponoval u jednoho z předních bankovních domů v Americe 24 milionů franků na hotovost. Účelem těchto řádků pak jest učiniti dotaz u Vás, jest-li bysyste ochten, výše zmíněné papíry vyhrabati a zároveň postarati se o vyplacení deponovaného obnosu, — jak samc sebou se rozumí, za odměnu dle úmluvy a bude na Vás, abyste zapravil pouze útraty předem, načež zvlte místati polohu úkrutu peněz a budete moci vyvezdnouti po-

kladitout poukázky. Z opatrnosti Vaš lidám, abyste své dopisy podepisoval "Hulse". S netrpělivostí hledím odpovědi Vaší vstífo a zůstávám a účtou — bývalý bankéř. Prosím, odpovězte pod následující adresou jistěho informovaného důvěrníka: Gayetano Gomez, obstaravatel, San Vicente Alta, 65, 5-Madrid, Španělsko." — Bylo by dojísta zajímavé zvěděti, zda tačká, jest tímto "ne více neobvyklým" způsobem chce sobě pomoci k penězům, mluví doopravdy, že nalezno se u nás někdo, kdo sedl by mu na vějíčku. Mimochodem řečeno, není to pokus prvý v tomto směru, a zdá se, že "chytrák," jenž hledá kohosi, kdo by mu poskytl malé a conto na zahrabaných šest milionů franků, zhotovuje své důvěrné dopisy parou. Jednou měly by si však přece povšimnouti věci této, zvláště uvedené úřady madridské adresy, kompetentní úřady, možno, že by se podarilo polspiti člověka i jinak nebezpečného.

Ministerská krize v Belgii

propukla zcela nenadále. Až má vláda Burletova ve sněmovně většinu, nemohla přece prosaditi ani ve výboru předlohu o přivtělení státu konžského k Belgii. Ovšem opo sice a země bouřily se dlouho již proti předloze té, kteráž byla by na malý stát belgický uvalila nesmírně a snad i nesnesitelné břemeno. Král belgický Leopold II. byl totiž dle usnesení berlínské konference, kterouž byl ohromný tento stát středoafrický zřizen, jmenován suverénem státu konžského, však až po dnes vykazovala správa státu toho stálý deficit, ježž už Belgie několikrát nahradila z vlastních prostředků státních, by nemusil král Leopold II. dosazovati z vlastního, ostatně ohromného jmění. Na konec hledal král rozluštění v tom, aby Belgie sama jako stát přijala ohromné území konžské za svoje jakožto prostou osadu, ovšem se všemi deficity a dluhy jejími, a v tom smyslu podalo také ministerstvo Burletovo sněmovnám předlohu. Avšak veřejnost, ano i část většiny vládní lekalý se tohoto daru, jenž pro malý stát, se slabými prostředky vojenskými i finančními, jest ovšem velkým břemenem. A skutečně výbor sněmovní sám předlohu tu teď zamítl. Král povolal na to ministry k sobě a prohlásil, že od předlohy upouští, jen at' prý Belgie aspoň do r. 1900 stará se o to, čím hraditi výdaje na správu konžského státu. Ministerstvo bylo třtato krokem královým nemile dotknuto a vykládalo si ho v ten smysl, že král opouští je dříve ježž, nežli vybojovato boj za předlohu v plenu sněmovním. Chtělo nejprve o listoupiti celé, ale také belgické ministři lupi křehovitě na křeslech svých. Rozhodlo se tedy zatím vytrvat a — odročí vyřízení předlohy konžské. Avšak ministr zahraničních záležitostí, Mérode, měl více taktu a podal i po tomto usnešení ministerském demisi sám. Ministr-president de Burlet mluví se nyní zřici ministerstva nitra a přijati portefeuille Méroduv. Přistup ministrem vnitra jmenují se poslanec Nysens, profesor university v Levnu a Lieboert, poslanec za Courtray, horlivý agrárník a ochránář. Myslí se ale, že na konec bude muset zadat přece celý kabinet za propuštěnou, poněvadž se celá vláda ve věci té přfliš angažovala a protože odstoupení ministra Méroda, jenž jest poslancem za Brussel, povede nepochybně i k zamtnutí předlohy o clech ochranných a tím i k odstoupení finančního ministra Smeta de Naeyes. Kdyby skutečně celé ministerstvo demisi podalo, byl by povolán nepochybně klerikál Beer naert, předseda sněmovny, nebo Luntsheere k utvoření nového, opětě klerikálního ministerstva. V klerikálních kruzích však přes to jest zmatek a veliké jsou obavy jich do budoucnosti.

NYNÍ. Čím parnější jsou dny, tím hůře se
otřímá, když střízili jsme
nepořádkem žaludku.
Jak mnohem lépe se otřímá, když použijeme
Dr. August Koenig's
Hamburger Tropfen
velmi dobře známého německého hojitele.
Není nic lepšího.
Jisté vyléčení.

OHAR J. VOPIČKA, přetlače. OTTO KUBÍN, pokladník.

ČESKÁ PIVOVARNICKÁ SPOL.
Jediný to ryze český pivovar v Chicago, nabízí ctěným krajanům a zejména pp. hostinským ve Spojených Státech, ve velkém
PRAVÉ : ČESKÉ : PIVO
VYRÁBĚNÉ
z českého chmele a nejlepšího sladu, které jest nejzdravější a nejlepší v trhu
Kdo je pítie jednou, chce je pítie stále a žádný jiný mu více nechutná. Laskavě objednávký své adresujte:
Bohemian Brewing Co. of Chicago,
634—706 Blue Island Ave., Chicago
Hambursko-Amer. akciová paropl. spol.
Přeplavní ceny
Po parolodích expresních nejrychlejší jízda přes moře za pět dní 21 hod
New Yorku do Hamburgu: \$18.00 Z Hamburgu do New Yorku: \$32.50
Po parolodích pravidelných: \$16.00 \$27.50
Po parolodích Union linie: \$16.00 \$25.00
Po parolodích Baltimorské linie: \$13.00 \$25.00
Ohledně přeplavu hlašte se u
HAMBURG-AMERICAN LINE,
37 Broadway, NEW YORK generální úřadovny společnosti 125 LaSalle St., CHICAGO

The "New Champion" vázač. Nejuvovější vynález.

Nového druhu hnačí zařízení vynálezce a excentrické vázači kolo zvyšuje sílu stroje a zlehčuje tah. Prohlédněte sobě dojísta New Champion vázač a New Champion žací stroj nežli koupíte jiný. Jednotně naleznete všude.
L. A. Devine, hlavní jednatel, COUNCIL BLUFFS, IOWA.
THE WARDER BUSHNELL & GLESSNER CO., Chicago, Ill. Továrna ve Springfield, O.

ZDARMA PRÁVĚ Elgin hodinky.
Zašlete tuto oznámku s vaším jménem a adresou a my vám zašleme tyto
pravé Elginské hodinky
k prohlédnutí. Víška jsou ze 14 kar. zlata, pěkně vyřezané hodinky mají vzhled hodinek, jež se prodávají po \$40. Strojek jest pravý Elgin zaručený na 20 let. Prohlédněte si je pozorně na expresní úřadovně a když uznáte za dobré zaplatíte expresnímu jednateli \$9.25 s hodinky jsou vaše. Jestli chcete též tetizek, zašlete objednávkou 50c v penězích neb kolkách a my vám zašleme náš apné zlatý tetizek, maželetě cený \$1.50 aneb nám zašlete hned \$9.25 s objednávkou a my vám zašleme tetizek zdarma. Hodinky tyto opa-teny jsou přístrojem k nahrazení a posunování. Píšte zdali si přejete hodinky pro muže neb dámu.
Keating & Co., vyrábětelé a obchodníci s klenoty, 57 Dearborn St., Chicago, Ill. K-T-H

Laciné zavodňování
Vodními trkači.
Moučí vydání nežli
25 centů
z akru ročně ZARUČENO.
Toto jest jediná známá lená metoda zavodňování v našem a
vodní trkač (Rife Ram)
výšene vodn v jakémkoliv množství a do jaké kultiv výšky neb vzdálenosti. Jest zhotoven ve všech velikostech a pro všechny potřeby a vřine více vody nežli kterýkoliv podobný stroj za stejného podmínek. Ilustrovaný katalog a odhady zdarma.
Rife's Hydraulic Engine Mfg. Co., RT32-3m ROANOKE, VA.